

„Kajere“ izhaja vsaki
krat, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Številna velja za Av-
stro-Ogrsko: za celo
stran 3 krole, za pol in
tretjina leta razmerno;
za Nemčijo stane za
celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računa naročnino z ozi-
rom na visokost pošte.
Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
številke se prodajajo po
6 vin.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
stolopje števil 3.

Slava Tebi, ki si nas kméte ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža

Štev. 37.

V Ptuj v nedeljo dne 15. septembra 1907.

VIII. letnik.

Kmetijski zbor.

Dne 15. septembra 1907 se vrši v Gradecu
velikopomenbeni kmetijski zbor. Kmetijski
zbor! Nekaj ponosnega, zmagovitega tiči v tej
reči! Kajti kako dolgo je bil kmet zaniče-
van in zasmejan, kako dolgo se je norčeval
nad mestni fantalin iz žuljevih rok izdelanega
„kmeta“. Kadar se je hotelo koga žaliti, reklo
mu je, da je „kmet“. Kadar se je hotelo
kaj neotesanega, neizobraženega, suro-
ga, takrat se je reklo, da je bilo to „kmet-
stvo“. Kakor petelini na gnoju so se šopirili
nad črni šoli odrasli kaplani in so komandi-
rali z zaničljivim posmehom v boju za obstanek
kmetu kmetu. Vsak pisarček, ki je preživel
med svojih 8 ur kancljijskega dela, je plju-
val na kmeta, — vsak lajtnant, ki je živel še
pod podpore svoje neumne mamice, je preziral
kmeta, — kakor zaničevana „Aschenbrödel“
med Grimmovih bajkah je bil kmetijski stan. Se-
mestertja so prišli pametni možje, ki so
presegali moč in vrednost kmetijstva. Razumeli
so, da je kmet ki pelje voz gnoja na polje,
stokrat več vreden, nego 10 slabih generalov,
ki dobivajo velikanske plače le zato, da izgu-
bijo vojske. In pela se je pesen o vrednosti
kmetijskega stanu — „kmetijski stan srečni
stan“.

Hm, hm, — lepo bi bilo to, lepo, prelepo
bi bilo, ako bi zamogel vsak kmet v veselju za-
klicati: kmetijski moj stan je srečni stan! Ali
kaj jih je, ki zamorejo to od sebe reči. Ne
vedimo, da mora kmet pri črnem kruha živeti,
da mora pred solncem na polju biti in da ga
podravlja luna, kadar koraka od trudopolnega
domu. Ali prokletstvo kmeta tiči v
zaničevanju, v preziranju in v zatiranju,
katerim je politika ljudskih pijavk
pravila kmeta na rob propada.
Kmetu se je grozilo s peklom, ako misli lastno
glavo. Kmeta se je „prepričevalo“, da je greh,
ako ne ostane neumen. Kmeta se je navduše-
valo za malenkostne, neumne, slabotne stvari.
Namesto da bi se kmetu dalo prilžnost, po-
učiti se v modernem gospodarstvu, razumeti
razvoj agrikulture od Liebiga sem, poizkušati
racionalno živinorejo, travništvo, poljedelstvo,
pametno kupitje in prodajo, — vzgojevalo se
je v njem babjeverje, sililo se ga je v verski
narodnostni fanatizem, napravilo se ga je du-
šno odvisnega od vsake farške kuharice in
gmotno odvisnega od vsake prvaške posojilnice.
V tem in edino v tej duševni zanamarje-
nosti tiči velikanski greh tistih ošabnih nič-
vrednežev, ki lažejo, da so „voditelji“ ljudstva.

Ali duševno kakor gmotno zatiranje ne mo-
re dolgo trajati. Čimvečji pritisek, temveč od-
por! In v kmetiskem stanu živi dosti talentov,
ki čutijo svojo odvisnost od trotov človeške
družbe. Med kmeti je pričela nastopati plodo-
vit kmetijska družba, pojavili so se vrli stro-
kovnjaki, kakor so Wratschko, Drogenig, Škrlec,
Kresnik in vsi drugi, — in zdrava pamet, ki jo
je podedil naš kmet od svojih prednikov,
kmetijskih puntarjev 16. stoletja, pričela je vedno
zmagoviteje dvigati svojo glavo.

Danes stojimo ob prepovedi kmetijskega

stanu. V arcu države, na cesarskem Dunaju, so
si uresničili napredni kmetje svoje središče, —
centralo za kmetijsko politiko. in v vseh
vaseh se že pojavlja duh prostosti, povsod pri-
čenjajo kmeti izpregledavati, dvigati svojo pest
in povedati: Kmet je tukaj! Resnično
— kmet je tukaj! Ne več tisti kmet, katerega
so preganjali biriči, izsesavali judje, zatirali
birokratje, zanemarjali farji, — ne več tisti
kmet, ki je bil le „podlaga tužjevi peti“, —
temveč kmet, ki je sam svoj gospodar!

V tem tiči največji pomen kmetijskega
zboru, ki se vrši v nedeljo v Gradecu. In zato
ni čuda, da nasprotujejo prijatelji teme, črni
brezdovominci klerikalci, temu zboru. Bojijo se
zavednega kmeta in imeti hočejo le
duševne revčke, ki ližejo peto vsakemu sebič-
niku v uniformi ali talarji. Mi pa pravimo: Sta-
jerski kmetje, udeležite se zboru v Gradcu v
čimvečjem številu, kajti čas je, da pokažete
svojo moč! V 16. stoletju so vaši pradedje žrt-
vovali svojo kri za kmetisko čast, — žrtvujemo
danes vse, da se kmetijsko prezira več temveč
da se ga vpoštevata kot temelj
države.

Politični pregled.

Politične počitnice se bližajo svojem koncu.
6. sept. so prišli avstrijski ministri od svojega
dopusta zopet na Dunaj nazaj. 7. septembra se
je vršilo ministersko posvetovanje, na katerem
se je govorilo tudi glede pogodbe med Avstrijo
in Ogrsko. Cesar je prišel 8. septembra zopet
na Dunaj in je že drugi dan ministerskega pre-
sednika pl. Becka sprejel. Drugi dan so odpo-
tovali ministri v Budimpešto, kjer so ostali do
15. septembra. Deželni zbori, o katerih je pri-
čakovati, da bodo zamogli delati, so večinoma
že sklicani in se je deloma že pričela razprava.
Glavna točka skoraj v vseh deželnih zborih bode
razprava o spremembi volilne pravice za deželne
zore. Socialni demokratje so pričeli zlasti na
Češkem strastno borbo za dosego splošne in ed-
nake volilne pravice v deželne zore. Med počit-
nicami se je tudi veliko na polju avstro-ogrsko
pogodbe storilo, tako da bomo kmalu izvedli,
kako nas hoče vlada — osrečiti.

Državni zbor stopi 20. oktobra skupaj. Pred
otvoritvijo hoče vlada ponoviti posvetovanje z vo-
ditelji strank in se bode baje tudi sprememba
v ministerstvu izvršila.

Stajerski deželni zbor se snide v ponedelje,
16. septembra. Ker ni bil zadnjič zaključen,
je 25. seja 4. sesije. Na dnevnem redu je 6 po-
ročil o raznih predlogih, tako da bode deželni
zbor takoj z delom pričel. Najbolj živahno se
bode vsekakor o volilni prenosni govorilo.

Cesar proti Madžaronom. Nemški listi pri-
našajo sledečo novico: Cesar je bil zelo nezado-
voljen, ker so ljudje pri Stefanovi slavnosti Košu-
tovo pesen peli. Knez Montennovo je dejal, da
odalej noben vojvoda ne more več na Ogrsko
priti. Cesar tudi ni pustil vojvodo Josefa k Ar-
padovi slavnosti. Ogrski vladi se je to naznanilo.
Prav tako! Predznanim Madžaronom se mora do-
kazati, da Avstrija ne more častiti spomin tiste-
ga Košuta, ki je cesarja od trona odstavil.

Dopisi.

Dobje pri Planini. Čudimo se, da zadnji
„Stajerc“ ni prinesel nobenega dopisa iz Dobja
pri Planini, to je bil pač slučaj: Župnik Vur-
kelc je zginil nekam, da ga štiri dni ni bilo;
doma so ga čakali krsti, pogrebi in več drugih
duhovnih opravil. To sicer ni nič novega, to je
stara navada našega župnika, da se briga za
vse druge neumnosti le za svoj posel
ne. Ob časih kadar so volitve, itak noče
nobenega drugega posla opravljati, kakor
ljudi hujskati. On hujaka brata zoper brata
(Setinc-Pušnik), ženo zoper moža, soseda zoper
soseda, samo da dela nemir, prepri in sovraštvo.
Da bi pa šel bolnike tolažiti in jih previditi z
svetimi zakramenti, to mu še v glavo ne pade.
Govori se, da je bil zdaj šel baje skušnjo delati
da hoče postati „Doktor“, ker ne more nobenega
„Doktorja“ najti, ki bi njegovim lažnim
tožbam verjel; sam hoče zdaj biti „Doktor“. Pa
tudi tako ne bo šlo. Počakaj Vurkelc da se
svet narobe obrne, takrat boš ti „Doktor“, po-
silemkramer tvoje koncipient, hribovski Jože vama
bo tudi prav prišel in v pisarni bode
stal tisti sedež, katerega sta neki po-
šteni ženi v cerkvi iztrgala. Na tistem sedežu
bo sedel gotovo „Doktor“ sam, delal račune, in-
formacije itd. Ako pa imate, gospod „Doktor“, o
pardon, gospod župnik, res toliko kronic kakor
se babate, dajte nekaj tistih hribovskem Jožetu
da mu ne bo treba vedno denar iskati na
menico, v posojilnici i. t. d. ker vbogi rodbini
Kolenc v Gornigrad niste hoteli nič poslati, kakor
smo svetovali, da bi s tem svojo dolžnost storili, ker
je omenjena rodbina skoz Vas vboga postala.
Tudi „Doktor“ ne bode prejel posla, da spol-
nite svojo sveto dolžnost, in začnete podpirati
vbogo to rodbino. Kronice, ako jih res imate,
so krvavi žulji Dobočanov; kar svet stoji, ni
nihče vbogo ljudstvo v Dobji tako izkoriščal
kakor Vi; na kakšne načine, to smo Vam
zadnjič povedali in povemo še enkrat, ako
zahtevate. Toliko za danes; nikar pa ne mislite
da bi nam gradiva zmanjkalo; zatorej na svi-
denje! Napredni Dobovčani.

Žujsem. V vasi Hrastje v naši fari se je
vidil te dni zopet plakat, ki je označil deli-
katne razmere med Šebatovim Tonetom in in-
dustrijsko učiteljico gospo Rošker ter razmere
učiteljice Karle Caciencig z Virstanjskim Sultlom.
in češkim Matlachom. To pot ni bilo treba celi
tucat žag; plakat se je lahko odtrgal in oblasti
izročil. Kdaj bode ta škandal ponehal?

Iz Laporja. Dragi Stajerc, sprejmi tudi od
nas Laporčanov par vrst tolažbe, ker ni drugega,
da bi mu povedali svoje gorje. Dragi čitatelji
„Stajerca“; marsikaterega župnika ali kaplana
poznate skozi čitanje Stajerca, toda od našega
župnika Medveda se malokdaj kaj čita. Ako
poslušate tega gospoda v nedeljo pri njegovih
pridigah, pa boš rekel: — takšni duhovnik
ja! Zakaj politiko malokdaj razlaga. Pa kaj ti
to pomaga! Ko pa pride ta gospod iz cerkve
potem pa vtake svoj nos povsod zraven, kjer
le čuti kaj dobička. Kaj ne, Medved, pri cerkvi
si boš dobil par tisočakov in to tembolj, ker
imaš kaso sam v rokah. Mi farani — pa naj